

O Narodowym Instytucie Kultury i Dziedzictwa Wsi

*About The National Institute
of Rural Culture and Heritage*

60. tom Łódzkich Studiów Etnograficznych jest wydany dzięki pomocy finansowej Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi.

Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi (NIKiDW) to instytucja dedykowana wspieraniu i ochronie kultury wsi oraz jej dziedzictwa, powołana w 2019 roku decyzją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Jej program i działania nawiązują do tradycji Państwowego Instytutu Kultury Wsi utworzonego przez prezydenta Ignacego Mościckiego w 1936 roku. Do głównych zadań Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi należy badanie, popularyzowanie, dokumentowanie i poszerzanie wiedzy na temat kultury mieszkańców obszarów wiejskich oraz dziedzictwa historycznego wsi, w tym – miast i miasteczek o tradycjach rolniczych. Swoją misję Instytut realizuje poprzez działalność merytoryczną opartą na 4 filarach: popularyzacja, edukacja, wsparcie oraz Centralna Biblioteka Rolnicza (zob. nikidw.bip.gov.pl/fobjects/download/998269/koncepcja-programowa-nikidw.html).

Popularyzacja. W tym zakresie działania NIKiDW obejmują popularyzację kultury ludowej oraz dziedzictwa obszarów wiejskich, inicjowanie wydarzeń o zasięgu lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Instytut jest zatem partnerem wspierającym festiwale, jarmarki czy przeglądy przede wszystkim autentycznej kultury tradycyjnej z udziałem twórców i zespołów ludowych starszego i młodego pokolenia. Na portalu internetowym Instytutu (nikidw.edu.pl) zamieszczane są informacje na temat kultury ludowej, w tym regionów i subregionów etnograficznych, mniejszości narodowych i etnicznych, tradycji i kultury wsi, kulinariów. Ponadto strona internetowa komunikuje o wydarzeniach organizowanych w poszczególnych regionach, prezentuje twórców i ich produkty, muzea, pracownie twórcze i galerie regionalne.

Edukacja. Działania edukacyjne dotyczące kultury ludowej skierowane są do dzieci i młodzieży. Przygotowywane są scenariusze zajęć dla nauczycieli szkół podstawowych, podczas których młodzi ludzie zapoznają się m.in. z tradycyjnymi instrumentami, pieśniami ludowymi, tańcami ludowymi czy plastyką obrzędową i zdobniczą, bajkami i legendami, poznają różnice między tradycyjną muzyką ludową a folklem. Młodzież będzie również poznawać lokalne tradycje i historię regionu, w którym mieszka.

Wsparcie merytoryczne, organizacyjne, stypendialne, publikacyjne indywidualnych osób i środowisk działających regionalnie: twórców ludowych, Kół Gospodyń Wiejskich, lokalnych organizatorów życia kulturalnego, członków ruchów amatorskich, również naukowców i badaczy zajmujących się zawodowo kulturą ludową i tradycyjną oraz dziedzictwem historycznym wsi.

Centralna Biblioteka Rolnicza. Jest to biblioteka naukowa podległa Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi, powołana w 1955 roku. Gromadzi literaturę z zakresu nauk rolniczych, ogrodnictwa, zootechniki, rybołówstwa, medycyny weterynaryjnej, przemysłu spożywczego, techniki rolniczej, ochrony środowiska, leśnictwa, polityki i ekonomiki rolnej oraz nauk pokrewnych. Księgozbiór Biblioteki liczy około 380 tys. woluminów wydawnictw. W zbiorach Biblioteki znajdują się dwie cenne kolekcje: stare druki (828 wol. XVI–XVIII w.) i polonika XIX-wieczne (ok. 8200 wol.). Obie kolekcje – w językach polskim, łacińskim, niemieckim, francuskim i rosyjskim – stanowią unikalny w Polsce, bogaty zbiór obejmujący problematykę rolnictwa i nauk przyrodniczych, leśnictwa oraz szeroko pojętą wiedzę praktyczną o gospodarowaniu, w tym m.in. pszczelarstwo i jeździectwo. Obie kolekcje Biblioteki zaliczone zostały do Narodowego Zasobu Bibliotecznego. W 2025 roku przypada 70-lecie istnienia Biblioteki.

Dofinansowanie wydania niniejszego tomu „Łódzkich Studiów Etnograficznych” wpisuje się w koncepcję działalności Instytutu na najbliższe lata. Pozostaje mieć nadzieję, że pomoc dla naszego pisma będzie dobrą zapowiedzią stałej współpracy ze środowiskiem etnologów, folklorystów i kulturoznawców.

Katarzyna Saks
Dyrektor Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi